

Teologisk utdanning på Madagaskar

Arild M. Bakke

Det er stor søkning til prestestudiene i Den gassisk-lutherske kirke (FLM). Totalt er det over 700 teologiske studenter. Interessen for å studere teologi er så stor at en må avvise mange søkere.

Misjonspartnere støtter driften av skolene, inklusiv støtte til lærerlønninger. I prinsippet er det kirken selv som har ansvar for å ordne med stipendier til elevene, men ofte er det dårlig med støtte fra sendersynoder og hjemmemenigheter. Dessverre får mange av studentene lite økonomisk støtte. En konsekvens av dette er at mange studenter bare har råd til to måltider om dagen. Det er også eksempler på studenter som ikke har mere enn ett måltid i løpet av en ordinær studiedag. Likefullt er studentene påfallende motiverte for studiene.

På presteseminaret på Alakamisy Ambohimaha er det 127 studenter dette skoleåret. Rektor på skolen forteller om at de 53 nye studentene arrangerer frivillige språkgrupper om morgenen kl 06.00. Svært mange stiller opp. På lørdagen, som normalt er undervisningsfri, er det også mange studenter som møter opp til fordypningstimer.

Som lærer i pastoralteologi har jeg hatt undervisning både på Det teologiske fakultetet og på de seks regionale presteseminarene. Det er aktiv deltakelse i timene. Når vi snakker om tjenende lederskap, maktmisbruk, delegering av oppgaver, fromhetsliv, prioriteringer i prestatjenesten, visjoner for menigheten osv er det stort engasjement. Det stilles mange gode spørsmål, og det er enkelt å involvere studentene i gruppearbeid. Studentene erkjenner at det er behov for fornyelse i dagens kirke, og de er åpne for å diskutere nye rollemodeller for prestatjenesten.

Tidligere rektor på Misjonshøgskolen, dr Thor Strandenæs, har to ganger i året undervisning i missiologi på Det teologiske fakultetet i Fianarantsoa. Han forteller om at undervisningen i missiologi har ført til at en rekke studenter skriver oppgaver om misjonsstrategier og misjonale utfordringer. Studentene viser kreativitet og stort engasjement i forhold til å finne gode måter å formidle evangeliet i en ny tid. Fokuset på misjon i den teologiske utdanning gjenspeiles også i kirken generelt. Det etableres 4-5 nye menigheter hver uke i Den gassisk-lutherske kirke.

Mere informasjon om Det teologiske fakultetet i Fianarantsoa og presteseminaret på Alakamisy Ambohimaha: Se "Gassisk-lutherske voksesmerter" i boken *MADAGASKAR. Mennesker og menigheter etter 150 år med norsk misjon*, s 209-2015

STOR FEIRING AV NORSK-GASSISKE RELASJONER

Arild M. Bakke

De første tre ukene av oktober var pesten og dens plager den store nyhetssaken på Madagaskar. I år ble storbyene Antananarivo og Toamasina rammet av et urovekkende utbrudd av lungepest, mens det normale de senere år har vært spredte tilfeller av byllepest. Epidemien satte også sitt preg på forberedelsene til 150 års jubileet til Den gassisk-lutherske kirke (FLM), som etter planen skulle feires mot slutten av måneden. Det var ventet over 30.000 til feiringen på Betafo, hvorav også en større gruppe med nordmenn.

Etter å ha vært i dialog med landets statsminister om faren for spredning av pest, valgte ledelsen i FLM å utsette den store feiringen på Betafo. Nyhetsoppslag i NRK og advarsler fra Norsk folkehelseinstitutt skapte også uro i ledelsen i Det Norske Misjonsselskap og blant dem som hadde meldt seg på jubelturer. Nøktern og saklig informasjon innhentet fra Verdens helseorganisasjon (WHO) i Antananarivo og flott innsats fra Plussreiser, skapte imidlertid stor grad av ro i rekkene. Bare 10% av de påmeldte trakk seg fra turopplegget, og det ble derfor lagt til rette for en jubileumsmarkering for de norske gjestene på Antsirabe og Betafo helgen 27.-29. oktober. I tillegg stilte mange norske praksisstudenter og fastboende nordmenn

opp på ulike arrangementer, slik at det tilsammen var omlag 150 norske tilstede. Dessuten deltok en gruppe med dansker, foruten representanter fra FLMs toppledelse og gassiske myndigheter.

Ettersom kirkens offisielle jubileumsfeiring var blitt utsatt, ble det en fokusforskyvning i det reviderte programmet. I stedet for å være tilstede på det planlagte kirkejubileet, ble det en feiring av 150 år med norsk-gassisk samarbeid, bare få dager etter at det hadde vært en større markering av britisk-gassiske relasjoner. 23. oktober var det nemlig 200 år siden vennskapstraktaten mellom Storbritannia og Madagaskar ble undertegnet, og prinsesse Anne ble tatt i mot av gassiske myndigheter med mye festivitas. Men også Norge var synlig i det offentlige rom, bare noen dager senere.

Midt på dagen den 26. oktober var det audiens hos president Hery Rajaonarimampianina for en norsk delegasjon med ambassadør Trine Skymoen i spissen. Her var norsk misjon og norsk-gassiske relasjoner viktige samtaletemaer, foruten at spesialutsending Arild Øyen meddelte at norske myndigheter ville gi 10 millioner NOK til pestbekjempelse. Senere samme dag arrangerte ministerråd Johan Meyer på den norske ambassadeseksjonen en offisiell mottakelse, hvor senatspresident, ambassadører, kirkeledere og andre inviterte ble inkludert i feiringen av 150 år med norsk-gassiske relasjoner.

Mange har vist strategisk tenkning og innsatsvilje med tanke på å etablere samarbeidskanaler mellom Norge og Madagaskar. I sin tale på kultur- og misjonsfesten 28. oktober poengterte FNs visegeneralsekretær Erik Solheim at en foran viktige avgjørelser "ikke må tenke på hva som er lurt, men på hva som er riktig". Som miljø- og bistandsminister sa han ja til å støtte økonomisk etableringen av Lovasoa kultur- og kompetansesenter på Antsirabe, mot de faglige rådene til embetsverket i UD og Norad. Driften på Lovasoa går nå med overskudd, og senteret betyr mye som møteplass mellom gassere og nordmenn. Staben på Lovasoa, med direktør Rajaonarisoa Noro i spissen, gjorde en flott innsats med å ta i mot norske gjester og legge praktisk til rette for ulike arrangementer i løpet av jubeldagene.

Under sitt besøk lot Solheim seg dessuten begeistret av kulturbygget med historiske dokument- og bildearkiver og et helt nytt museum. På en rundtur på senteret fikk han også se hvordan tidligere klasserom på Den Norske Skole nå kunne brukes til seminarer om diakoni, moderne misjonsstrategi, biodiversitet og integrert landsbyutvikling. Og det var mange norske praksisstudenter, med base på Lovasoa, blant tilhørerne under hans festtale.

Det var et variert og rikt program disse jubeldagene, hvor gassiske og norske aktører bygde bro over ulike kulturer. Under kyndig ledelse av Anders Rønningen ble det skapt en spennende og harmonisk blanding av forskjellige former for sang og musikk. Norske og gassiske musikere fant tonen på tvers av ulike tradisjoner, og militærkoret Lova formidlet som vanlig mye tro og glede. Den gassiske salmetradisjonen, hvor det også finnes slitesterke norske bidrag, var i fokus på fredagskvelden. Videre var det utekonsert kombinert med piknik på landbruksskolen Tombontsoa, og den siste ettermiddagen ble det avholdt en konsert i Betafo kirke. På Betafo ble det dessuten overlevert en vakker nattverdskalk til menigheten. Kalken er laget av Stephen Engh, oldebarnet til pionermisjonær John Engh.

Den internasjonalt anerkjente fotografen Pierrot Men viste et utvalg av sine vakre bilder på kulturkvelden og fungerte som jubileets offisielle fotograf. Statens fjernsynskanal TVM var også tilstede med et team. En 40 minutters reportasje ble sendt helgen etterpå, og i samarbeid med TVM er det også laget en kortversjon for norske seere.

Misjon på sitt beste kombinerer ulike kommunikasjonsformer og er opptatt av det hele menneske. Evangeliet sprenger grenser og bygger bro. Dette satte også preg på jubeldagene. Kulturelle innslag, sightseeing, måltidsfellesskap, erfaringsutveksling, kontakt med hørselshemmede, nattverdgdienstjeneste og bønn til Gud gav en fin og rik helhet. På salmekvelden ble det bedt spesielt for land, folk og kirke. Gjennom dialog, hilsener og møter ble også kontakten mellom norske og

gassiske myndigheter videreutviklet og båndene mellom norske utsendinger og gassiske kirkeledere styrket.

I slutten av oktober var pesten på full retur. Allerede dagen etter den norsk-gassiske feiringen var avsluttet, ble det derfor bestemt at kirkejubileet skal arrangeres 15.-17. desember. I en kirke med over 8.100 menigheter og mye spennende engasjement på grasrotplan, er det mye å feire og glede seg over. Det er ventet mange festglade folk til Betafo nøyaktig 150 år og en uke etter at John Engh holdt den første lutherske gudstjeneste på gassisk den 8. desember 1867.

Use Your Talents! – Ampiasao ny Talentanao!

Den gassisk lutherske kirke (FLM) og NMS arrangerte et arbeidsseminar om «Use Your Talents» for ledere fra en rekke kirkesamfunn 5.-8. desember på Lovasoa i Antsirabe. Det var blant annet deltagere fra Indonesia, Etiopia, Zimbabwe, Mongolia og Kenya. Digni var representert ved styreleder Dagrunn Eriksen.

Fokuset for «Use Your Talents» er hvordan kirkesamfunn kan være pådrivere for utvikling på grasrotplan, og hvordan hver enkelt kristen bør oppfordres til å bruke sine talenter til det beste for samfunnet og menigheten. I anerkjennelsen av at vi har ulike og utfyllende talenter ønsker vi med denne satsingen å fokusere på hvordan menigheten kan være en arena for kunnskapsdeling og utvikling. En viktig del av dette er etableringen av utviklingskomiteer i hver enkelt menighet.

Det skal ikke tilføres penger til dette arbeidet. Dette handler om at menighetene skal se hvilke ressurser som allerede er tilgjengelig for dem. Fokuset må være på hva som er mulig å få til, ikke nødvendigvis hva man trenger. Dette er vanskelig, ettersom behovene er store. Men det er også den eneste måten å få varig utvikling for hele det gassiske folk. Utviklingen må komme innenfra, det må starte hos den enkelte person, den enkelte familie og spre seg derfra ut i samfunnet. Menigheten kan tilrettelegge for dette.

Bilder:

150-års fest på Lovasoa

Amfiet hvor John Engh holdt sin første gudstjeneste i 1867

Arbeidssamling om Use Your Talents

Dagrunn Presenterer funnene fra gruppearbeidet

Dagrunn viser frem t-shorten

Den første misjonsstasjonen i Betafo, etablert i 1867

Diskusjon om hvordan Use Your Talents tankegang kan gjennomføre kirkens utviklingsarbeid

Erik Solheim holdt festtale om fattigdomsbekjempelse, misjon og klima

Gassisk og Norsk flagg på Lovasoa

Kvinner arbeider i rismarken ved innsjøen der John Engh holdt gudstjenesten i 1867

Militærkoret LOVA bidro med sang og dans

Misjonærene Arild Bakke og Siri Nyen ledet festen, Militærkoret LOVA underholdt

President FLM RAKOTORININA David hilste NMS